

Tisková zpráva SČS

Objevuj svět bez úrazu

Praha, 2018-12-27; Děti, bohužel, docházejí i v raném věku úhony na svém zdraví. Prostředí, které s námi sdílí a ve kterém je vychováváme, připravuje různé nástrahy a rizika. Mohou je vyvolávat i výrobky, se kterými děti přicházejí běžně do styku. Některé dětem kupujeme, jsou pro ně bezprostředně určené - hračky, oblečení, nábytek určený pro děti, herní prvky na hřištích, či výrobky určené pro péči o děti. Ale děti přicházejí do přímého kontaktu i s výrobky, které jim nemusí být cíleně určené, ale v běžném světě se s nimi bezprostředně stýkají (nábytek).

Uvědomují si děti, že každý výrobek určité riziko přináší, a tuší, jak se riziku vyvarovat? Mají děti nějaké zkušenosti s úrazy způsobenými výrobky? Vyhodnocují si, jak se v takovém případě zachovat?

Na toto téma se zaměřil v roce 2018 projekt Sdružení českých spotřebitelů (SČS). „Zaměřili jsme se při tom na čtyři tematické oblasti rizik – (1) výrobky určené pro děti (hračky, pomůcky pro děti, dětský nábytek) a výrobky se kterými děti doma přicházejí do styku (nábytek, elektrotechnika), (2) na výrobky domácí chemie (prostředky na praní, mytí nádobí, čisticí prostředky pro domácnosti, apod.), (3) na výbušniny „pro civilní použití“ „domácí“ pyrotechnika (novoroční ohňostroje, petardy atd.) a konečně (3) na rizika poranění domácími zvířaty,“ uvádí téma ředitel SČS Viktor Vodička.

Bezpečnost výrobků a služeb je dlouholetou prioritou SČS, a ve vztahu k dětem a mládež zejména. SČS proto využilo v roce 2018 grantu Ministerstva zdravotnictví a připravilo a realizovalo projekt (Systémová prevence dětských úrazů v domácnosti včetně úrazů způsobených domácími zvířaty), který byl nyní završen.

Záměrem SČS bylo připravit kampaň k preventivnímu snižování nebezpečí a rizik, které působí dětem a mládeži výrobky v domácím prostředí. Kampaň zahrnuje zapojení mládeže formou účasti na průzkumu a na zpracování písemných děl, která by reflektovala správné chování v krizových situacích a prevenci úrazů. Motivace účasti byla podpořena soutěží o ceny.

Průzkum byl orientován na mládež 11-15 let s cílem mapovat zkušenosti s dětskými úrazy v rámci jejich domácnosti a rodiny popř. u známých. Průzkum byl proveden v 10 třídách pěti škol. Podstatou průzkumu bylo získat statisticky podložené zjištění, jakými způsoby a jakými výrobky či zvířaty k dětskému úrazu došlo (v rodině dotazovaného – osobní zkušenost, sourozenci, v rodinách příbuzných, apod.), jak se chovali dospělí a jaká byla činěna následná opatření i včetně hospitalizace. Některé informace si žáci mohli ověřit u rodičů, neboť je pochopitelně nemohou vědět.

A co jsme zjistili?

- Děti měly většinou zkušenosti s úrazy v první skupině rizik (výrobky, se kterými přicházejí do kontaktu) – ¾ dětí má takovou zkušenost. Proto výsledky průzkumu níže jsou pro tuto oblast podrobnější.
- Nicméně, vzhledem k výlučnějšímu charakteru ostatních rizik, ani tyto zkušenosti nejsou u dětí zanedbatelné:
16 % dětí sdělilo, že mají zkušenost z okolí se zraněním dítěte způsobené výrobky domácí chemie, 27 % se zkušeností zranění při aplikaci zábavní pyrotechniky a konečně 34 % ve vztahu k poškození domácím mazlíčkem.
- Odpovídalo 115 dětí, 75 % 10-12 letých.
- Nejčastějším zdrojem úrazu byl výrobek, se kterým přijdou děti doma do styku (aniž by pro ně byl bezprostředně určený) tedy např. běžný nábytek, elektrospotřebiče aj. – ze 45 %. Vysoký je i podíl zranění způsobený výrobky, se kterými dítě vůbec nemá přijít do styku (nůž) – 33 %.
- V naprosté většině byla zranění lehká, ve všech kategoriích rizik.
- Ve všech kategoriích rizik děti většinou nevěděly, jaká oficiální opatření rodiče následně provedli (hlášení úřadům apod.), ale často (34 %) následovala přísnější bezpečnostní opatření v domácnosti.

- V případě domácí chemie 37% dětí uvedlo poškození pokožky, ale i 32 stříknutí do oka, či 21 % požití ústy.
- Ve vztahu k pyrotechnice je alarmující, že 32 % dětí si petardu samy koupily v obchodě, 29 % ji našlo doma, atd.

„Ve spolupráci s partnerem projektu společností Edhance byly ve vybraných třídách organizovány diskuze žáků k tématu a předmětu průzkumu. SČS vypsalo soutěž na vypracování psaného díla k tématu dětských úrazů a k preventivním opatřením. Vítězem se stala třída 5.C ze ZŠ Podkrušnohorská z Litvínova,“ doplňuje informace o projektu Libor Dupal z SČS.

Výtah z výsledků průzkumu přikládáme k této tiskové informaci. Informace k projektu s jeho výstupy jsou zveřejněny na stránkách [Zde](#)¹.

Další informace poskytnou:

Ing. Libor Dupal,
odborný garant kampaně,
předseda správní rady SČS
tel.: 602561856, e-mail: dupal@konzument.cz

Mgr. Viktor Vodička,
ředitel SČS
tel.: 732266150, e-mail: vodicka@konzument.cz

Sdružení českých spotřebitelů, z. ú. (SČS) si klade za cíl hájit oprávněné zájmy a práva spotřebitelů na vnitřním trhu EU a ČR, přičemž zdůrazňuje preventivní stránku ochrany zájmů spotřebitelů: „Jen poučený spotřebitel se dokáže účinně hájit“. SČS působí v řadě oblastí - pokrývají odbornosti ve vztahu ke kvalitě a bezpečnosti výrobků včetně potravin, technické normalizaci a standardizaci, kvalitě a bezpečnosti služeb včetně služeb finančního trhu aj.

IČO 00409871, DIČ CZ00409871; sídlo Pod Altánem 99/103, 100 00 Praha 10 – Strašnice; kontakty: +420 261263574, scs@konzument.cz; www.konzument.cz

¹ <https://konzument.cz/pruzkumy/prevence-detskych-urazu.php>

PRŮZKUM MEZI MLÁDEŽÍ – zkušenosti s úrazy – vyhodnocení průzkumu

Průzkum byl prováděn za podpory Ministerstva zdravotnictví.

ZADÁNÍ

- Žáci 11–15 let, (s prioritním zaměřením na skupinu 11-12 letých), v 10 třídách nejméně 5 škol, nejlépe v různých částech ČR – podle reálných možností Edhance
- Téma průzkumu - zkušenosti dětí s dětskými úrazy v rámci rodiny, popř. v okruhu jejich známých;
 - Průzkum sám nemá za cíl testovat aktuální znalosti žáků ohledně toho, jak postupovat v případě toho, či onoho zranění (struktura by musela být příliš komplikovaná a vyplnění dotazníku pak složité); toto by mohlo být cílem, kdyby se podařilo zajistit podstatně vyšší prostředky na projekt a průzkum mohla provádět profesionální agentura. V našem případě jen ověříme zkušenosti, vlastní edukaci a vnímání prevence ze strany dětí. (Pozn.: Přemýšlení o správných postupech v chování v případě zranění či úrazu je zde jen naznačeno a bude předmětem dalších aktivit.)
 - Zaměření se týká čtyř oblastí
 1. Výrobky určené pro děti (hračky, pomůcky pro děti, dětský nábytek) a výrobky se kterými děti doma přicházejí do styku (nábytek, domácí spotřebiče)
 2. Výrobky domácí chemie (prostředky na praní, mytí nádobí, čisticí prostředky pro domácnosti, apod.);
 3. Výbušniny pro civilní použití a tzv. „domácí“ pyrotechnika (novoroční ohňostroje, petardy atd.)
 4. Poranění domácími zvířaty.
 - Dotazníky zpracovávají žáci individuálně, tedy každý za sebe; je možná a vhodná diskuze a komunikace pedagoga / koordinátora průzkumu za účelem správného pochopení otázek.
 - Pokud by bylo reálné, aby žáci měli možnost předem téma konzultovat s rodiči, bylo by to optimální.
 - Podstatou průzkumu je zjištění, jakými způsoby k případnému dětskému úrazu došlo (v rodině dotazovaného – osobní zkušenost, sourozenci, v rodinách příbuzných, apod.), jak se chovali dospělí a jaká byla činěna následná opatření.

VYHODNOCENÍ, ZÁVĚRY

- Děti měly většinou zkušenosti s úrazy v první skupině rizik (výrobky, se kterými přicházejí do kontaktu) – ¾ dětí má takovou zkušenost. Proto výsledky průzkumu níže jsou pro tuto oblast podrobnější.

Nicméně, vzhledem k výlučnějšímu charakteru ostatních rizik, ani tyto zkušenosti nejsou u dětí zanedbatelné: 16 % dětí sdělilo, že mají zkušenost z okolí se zraněním dítěte způsobeném výrobky domácí chemie, 27 % se zkušeností zranění při aplikaci zábavní pyrotechniky a konečně 34 % ve vztahu k poškození domácím mazlíčkem.
- Odpovídalo 115 dětí, 75 % 10-12 letých.
- Nejčastějším zdrojem úrazu byl výrobek, se kterým přijdou děti doma do styku (aniž by pro ně byl bezprostředně určený) tedy např. běžný nábytek, elektrospotřebiče aj. – ze 45 %. Vysoký je i podíl zranění způsobených výrobky, se kterými dítě vůbec nemá přijít do styku (nůž) – 33 %.
- V naprosté většině byla zranění lehká, ve všech kategoriích rizik.
- Ve všech kategoriích rizik děti většinou nevěděly, jaká oficiální opatření rodiče následně provedli (hlášení úřadům apod.), ale často (34 %) následovala přísnější bezpečnostní opatření v domácnosti.
- V případě domácí chemie 37% dětí uvedlo poškození pokožky, ale i 32 stříknutí do oka, či 21 % požití ústy.
- Ve vztahu k pyrotechnice je alarmující, že 32 % dětí si petardu samy koupily v obchodě, 29 % ji našlo doma, atd.

VÝSLEDKY PRŮZKUMU V GRAFECH

Zaškrtni	dívka	chlapec
----------	-------	---------

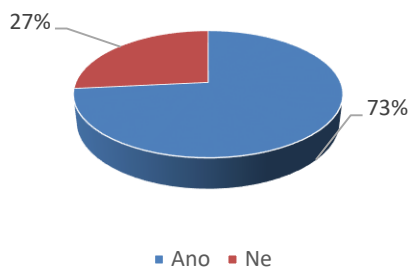
Počty respondentů

68

47

4 Mám zkušenost (osobní, v rodině v blízkém okolí,...), že došlo k úrazu, ke zranění dítěte

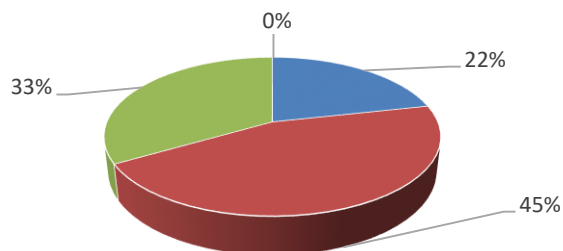
Mám zkušenost (osobní, v rodině v blízkém okolí,...), že došlo k úrazu, ke zranění dítěte

5 Úraz doma – způsobený nějakým výrobkem

5..2	Co zranění způsobilo?	Výrobek určený pro děti (hračka, dětský nábytek)	Výrobek, se kterým děti přichází doma do styku (běžný nábytek, elektrotechnika)	Výrobek, se kterým dítě správně vůbec nemá přijít do styku (ostrý nůž, opaření vařící tekutinou)	Jiný případ, slovní komentář - vypsát

Co zranění způsobilo?

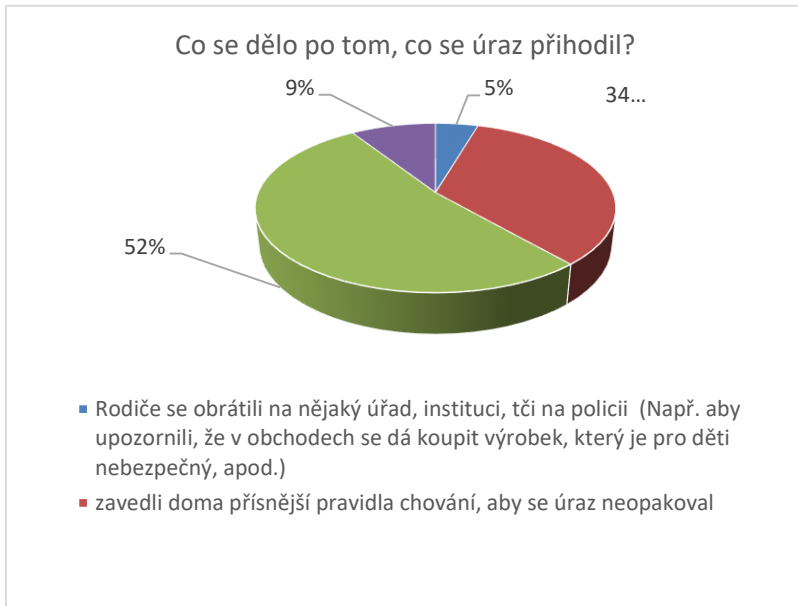

- Výrobek určený pro děti (hračka, dětský nábytek)
- Výrobek, se kterým děti přichází doma do styku (běžný nábytek, elektrotechnika)
- Výrobek, se kterým dítě správně vůbec nemá přijít do styku (ostrý nůž, opaření vařící tekutinou)
- Jiný případ, slovní komentář - vypsát

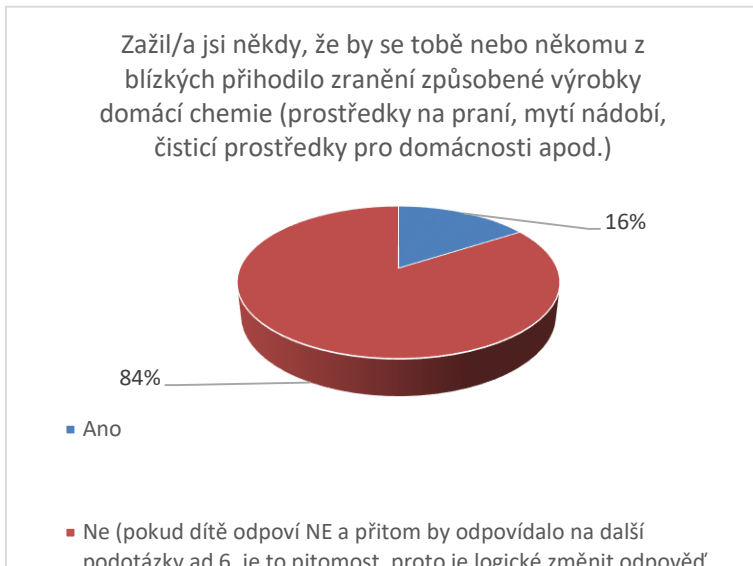
5.3	Pamatuješ si, jak vážné zranění to bylo?	Zranění bylo lehké (drobné ošetření doma, bez návštěvy lékaře,...)	Zranění bylo vážné (ošetření lékařem, odvoz záchranou službou, ...)	Nevím
-----	--	--	---	-------

5.4	Co se dělo po tom, co se úraz přihodil?	Rodiče se obrátili na nějaký úřad, instituci, či na policii (Např. aby upozornili, že v obchodech se dá koupit výrobek, který je pro děti nebezpečný, apod.)	zavedli doma přísnější pravidla chování, aby se úraz neopakoval	nevím	Něco jiného, slovně...
-----	---	--	---	-------	------------------------

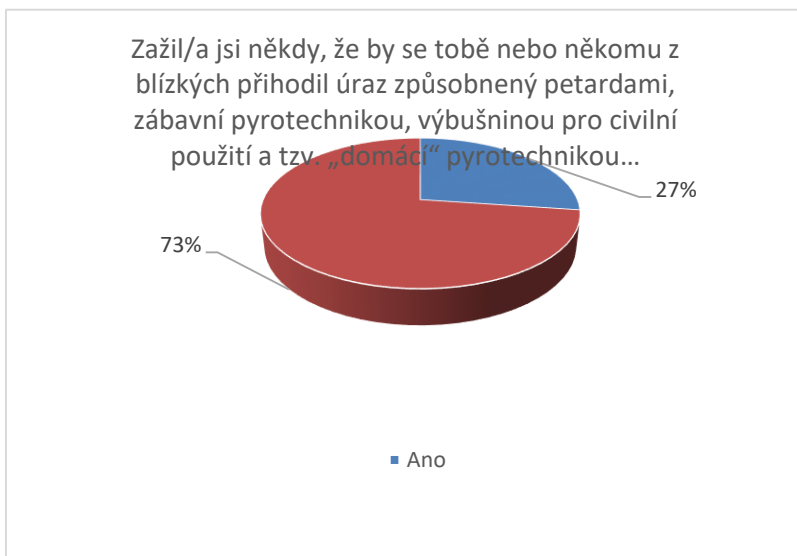
6	Zažil/a jsi někdy, že by se tobě nebo někomu z blízkých přihodilo zranění způsobené výrobky domácí chemie (prostředky na praní, mytí nádobí, čisticí prostředky pro domácnosti apod.)	Ano	Ne (pokud dítě odpoví NE a přitom by odpovídalo na další podotázky ad 6, je to pitomost, proto je logické změnit odpověď na ANO.
---	---	-----	--

6..2	Způsob poranění	Kontakt s pokožkou, reakce pokožky na výrobek	Požítí ústy	Stříknutí do oka	Jiný případ, slovní komentář - vypsát
------	-----------------	---	-------------	------------------	---------------------------------------

7	Zažil/a jsi někdy, že by se tobě nebo někomu z blízkých přihodil úraz způsobený petardami, zábavní pyrotechnikou, výbušninou pro civilní použití a tzv. „domácí“ pyrotechnikou...	Ano	Ne (pokud dítě odpoví NE a přitom by odpovídalo na další podotázky ad 7, je to pitomost, proto je logické změnit odpověď na ANO.
---	---	-----	--

7..2	Co způsobilo poranění	Petardu si dítě / děti samy koupily v obchodě	Petardu jsme my děti našly doma	Petardu přinesl kamarád, kamarádka	Jiný případ, slovní komentář - vypsát
------	-----------------------	---	---------------------------------	------------------------------------	---------------------------------------

